

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kompendium fyziky pro 6. a 7. ročník

Fyzikální veličiny- hmotnost

6.17

Zpracováno v rámci projektu
FM – Education
CZ.1.07/1.1.07/11.0162
Statutární město Frýdek-Místek

Zpracovatel:
Mgr. Zbyněk Šostý
Základní škola národního umělce Petra Bezruče, Frýdek-Místek,
tř. T. G. Masaryka 454, Frýdek-Místek
30. 6. 2010

MĚŘENÍ FYZIKÁLNÍCH VELIČIN

Učivo: Fyzikální veličiny-hmotnost

Hmotnost

Hmotnost je fyzikální veličina určující množství látky v tělese.

Platí:

název

hmotnost

označení

m

základní jednotka

kilogram

značka

kg

Hmotnost

Kilogram

je hmotnost mezinárodního prototypu kilogramu uloženého v Mezinárodním úřadě pro váhy a míry v Sèvres u Paříže.

[\(Bureau International des Poids et Mesures.\)](#)

Převody jednotek hmotnosti

Kilogram

$$1 \text{ kg} = 1\,000 \text{ g} \quad 1 \text{ kg} = 1\,000\,000 \text{ mg}$$

Gram

$$1 \text{ g} = 1\,000 \text{ mg}$$

Tuna – metrický cent (historické jednotky)

$$1 \text{ t} = 10 \text{ q} = 1\,000 \text{ kg}$$

Měření hmotnosti

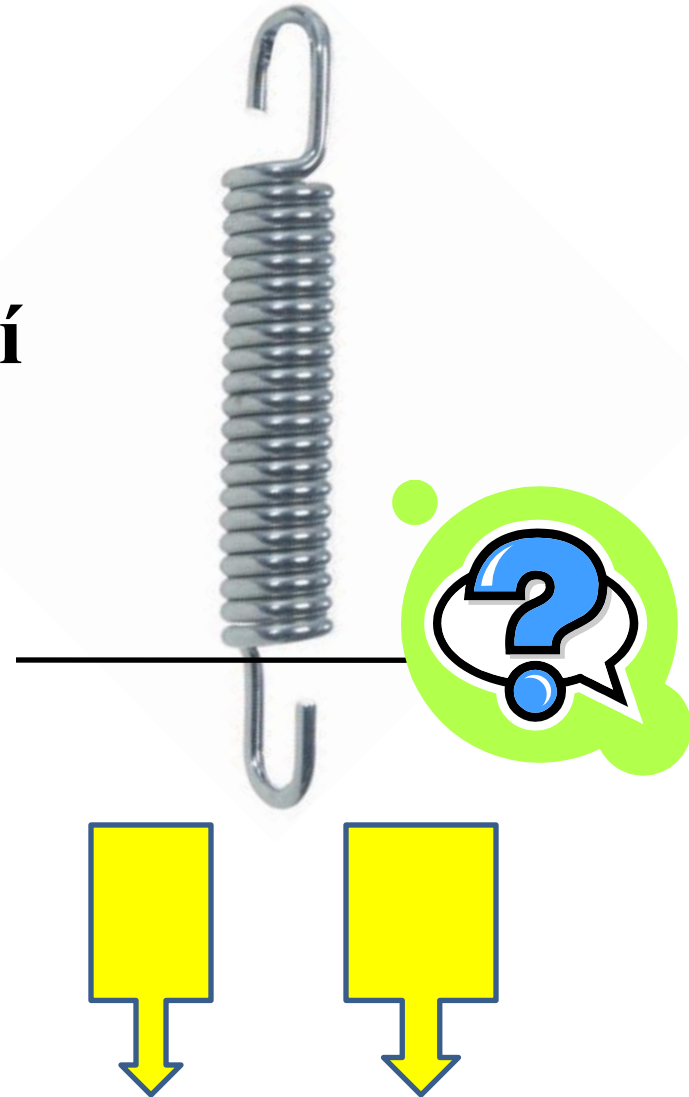
Jako měřidlo k určování hmotnosti těles užíváme ve fyzice **rovnoramenné váhy.**

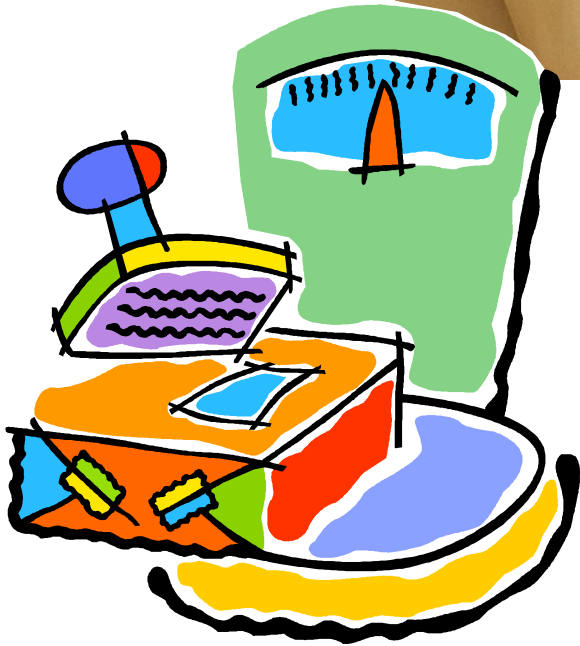
V praxi se používají k měření hmotnosti např. kuchyňské váhy, digitální váhy, osobní váhy apod.

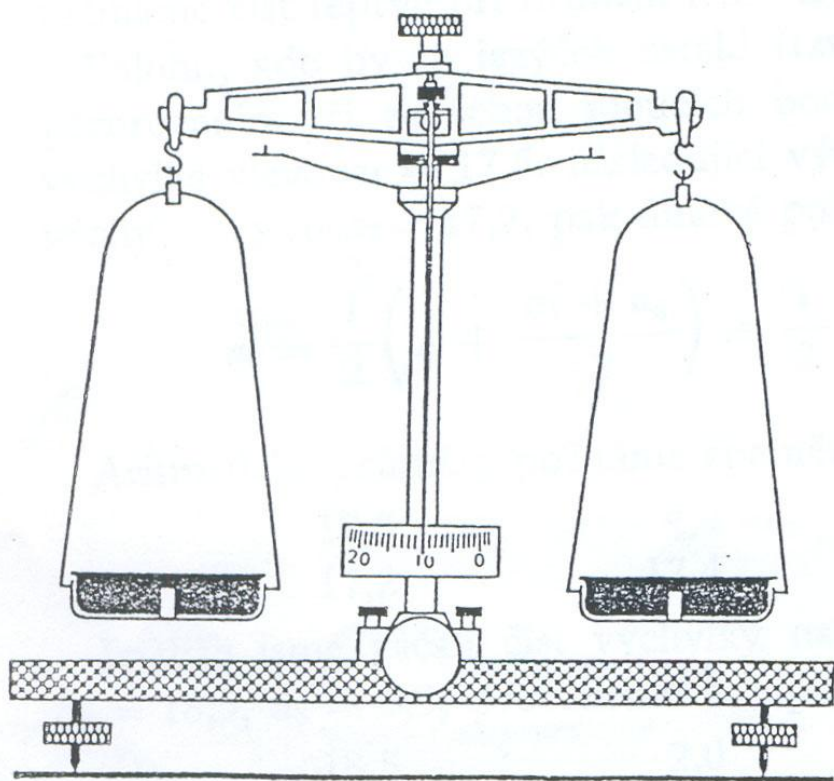
Měření hmotnosti

Hmotnost těles
porovnááme *např.*
pomocí prodloužení
pružiny

Určování hmotnosti - vážení

<http://mosra.bloguje.cz/img/vahy.jpg>

<http://www.quido.cz/mereni/vaha4.jpg>

Určování hmotnosti – vážení na školních laboratorních váhách

Abychom dosáhli co největší přesnosti, budeme při vážení dodržovat následující postup:

- **Váhy ustavíme do správné polohy (např. pomocí libely).**
- **Váhy opatrně odaretujeme. Jazyček vahadla pomalu kmitá kolem rovnovážné polohy na stupnici. Váhy opět zaaretujeme.**
- **Na levou misku zaaretovaných vah položíme vážený předmět, na pravou misku klademe závaží.**
- **Závaží bereme pinzetou a klademe na zaaretované váhy. Začínáme závažími s větší hmotností a postupně používáme závaží s menší hmotností. Při každé změně závaží zkusíme odaretováním, zda je předmět vyvážen.**
- **Váhy jsou vyváženy s dostatečnou přesností, jestliže jazyček vahadla kmitá kolem přibližně stejné rovnovážné polohy jako při nezatížených vahách.**
- **Váhy zaaretujeme, sečteme hmotnosti všech závaží, kterými jsme předmět vyvážili, a tuto hodnotu zapíšeme jako hmotnost váženého předmětu.**

Znáš odpověď?

- Jak značíme fyzikální veličina hmotnost?
- V jakým jednotkách měříme hmotnost tělesa?
- Jaká jsou základní pravidla zjišťování hmotnosti těles?

Zdroje informací

- KOLÁŘOVÁ, Ludmila; BOHUNĚK, Jiří. *FYZIKA pro 6. ročník základní školy*. Praha: PROMETHEUS, 1999. ISBN 80-7196-121-3
- Kliparty – galerie Microsoft Office
- Obrázky vah, zdroj <http://mosra.bloguje.cz/img/vahy.jpg>
<http://www.quido.cz/mereni/vaha4.jpg>

**Tento výstup vznikl v rámci
projektu FM - Education**

financovaného

**z Operačního programu
Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**